

A Tanács következtetései (2010. május 10.) a kultúrának a helyi és a regionális fejlődéshez való hozzájárulásáról

(2010/C 135/05)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

EMLÉKEZTETVE:

- a kérdés e következtetések mellékletében szereplő, idevágó politikai háttérre,
- az Európai Unió előtt álló mind gazdasági, mind társadalmi kihívásokra, és arra, hogy szükség van egy olyan európai stratégiára, amely választ ad ezekre a kihívásokra,
- a kultúrában rejlő értékre, valamint a kultúrának a versenyképes, innovatív és befogadó piacgazdaságot motiváló, illetve a társadalmi kohéziót elősegítő, kulcsfontosságú szerepére,
- az európai régiók és városok jellegzetes kulturális gazdagságára és sokszínűségére, ami egyrészt a polgárokhoz és a helyi érdekeltek igényeihez való közelségükből, másrészt a gazdasági, társadalmi és területi kohézió területén játszott szerepükből fakad,
- arra, hogy a kultúra, valamint a kulturális és kreatív ágazatok hozzájárulnak a helyi és regionális fejlődéshez azáltal, hogy vonzóbbá teszik az európai régiókat, fejlesztik a fenntartható turizmust, új munkalehetőségeket, innovatív termékeket és szolgáltatásokat teremtenek, valamint segítik az új készségek és kompetenciák kialakulását,

EGYETÉRT AZZAL, HOGY:

- a kultúra, a kreativitás és az innováció között nyilvánvaló kapcsolat van, ami hozzájárul a társadalmi és a gazdasági fejlődéshez. Ezért alapvetően fontos, hogy az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés érdekében megszilárdítsák a kultúra, különösen a kulturális és kreatív ágazatok hozzájárulását az „Európa 2020” stratégiához,

ÚGY VÉLI, HOGY A KULTÚRÁNAK A HELYI ÉS REGIONÁLIS FEJLŐDÉSHEZ VALÓ MÉG NAGYOBB MÉRTÉKŰ HOZZÁJÁRULÁSA ÉRDEKÉBEN AZ ALÁBBIKRA VAN SZÜKSÉG:

- a kultúrát stratégiai és több területet érintő elemként be kell vonni az európai régiók és városok gazdasági és társadalmi fejlesztését célzó uniós és tagállami politikákba,
- ösztönözni kell a kultúrába, valamint a kulturális és a kreatív iparágakba – különösen a kvv-kbe – való helyi és regionális szintű stratégiai befektetéseket a kreatív és dinamikus társadalmak megerősítéséhez,

- elő kell mozdítani a kultúra hozzájárulását a fenntartható turizmushoz, hiszen kulcsfontosságú tényező a helyi és a regionális vonzerő, valamint a gazdasági fejlődés szempontjából, továbbá fontos szerepet tölt be az európai kulturális örökség jelentőségének hangsúlyozásában,
- növelni kell a döntéshozóknak az olyan helyi és regionális szakpolitikákkal kapcsolatos tudatosságát, amelyek a jelenlegi, gyorsan változó környezethez igazított új kompetenciákat teremtenek a kultúra és a kreativitás révén, új készségek kifejlesztése, a humántőke erősítése és a társadalmi kohézió elősegítése céljából,
- meg kell erősíteni a határokon átnyúló, a transznacionális és a régiók közötti, kulturális kezdeményezéseket, mint olyan eszközöket, amelyek kapcsolatot teremtenek Európa népei és régiói között, és erősítik a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót;

A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉNEK KELLŐ MÉRTÉKŰ FIGYELEMBEVÉTELÉVEL AZ ALÁBBI PRIORITÁSI TERÜLETEKET HATÁROZZA MEG:

1. A kultúra beépítése a helyi és regionális fejlesztési politikákba

A tagállamok és a Bizottság felkérést kapnak, hogy:

- a) erősítsék meg a kultúra szerepét az integrált helyi és regionális fejlesztési politikákon belül, beleértve az infrastruktúrát, a város-rehabilitációt, a vidéki diverzifikációt, a szolgáltatásokat, a vállalkozói készséget, a turizmust, a kutatást és innovációt, a humántőke fejlesztését, a társadalmi befogadást és a régiók közötti együttműködést;
- b) növeljék a kulturális ágazat és más ágazatok közötti vertikális és horizontális szinergiákat, valamint a közszféra és a magánszféra érdekeltjei közötti partnerségeket;
- c) helyi és regionális szinten támogassák a kulturális beruházásokkal kapcsolatos, tényeken alapuló megközelítést, felhasználva az értékelési és hatásvizsgálati eszközöket;
- d) a tagállamok, az európai régiók, városok és érdekelt felek között mozdítsák elő a szélesebb körű együttműködést és a bevált gyakorlatok cseréjét;
- e) ösztönözzék a kultúrának a helyi és regionális fejlődéshez való hozzájárulásával kapcsolatos tájékoztatást és szélesebb körű figyelemfelkeltést;

f) mozdítsák elő a kohéziós politika szabályozási keretének és azon eszközeire vonatkozó végrehajtási eljárásoknak a jobb megértését, amelyek kimondottan a kultúra terén érdekelt feleket érintik mind az állami, mind pedig a magánszektorban – beleértve a civil társadalmat –, és amelyek segítik a kulturális dimenzió megismertetését a helyi és regionális fejlesztési politikákért felelős személyekkel;

A tagállamok felkérést kapnak, hogy:

- a) adott esetben vonják be a kultúrában érdekelt feleket az alulról felfelé építkező helyi és regionális fejlesztési programokba, beleértve az európai kohéziós politikát is;
- b) a helyi és a regionális hatóságokat vonják be az európai kulturális menetrend végrehajtásába, hogy a kulturális politika megfelelően az európai régiók és városok elvárásainak és szükségleteinek;
- c) ösztönözzék az integrált helyi fejlesztési stratégiákat, melyek célja, hogy a kultúra hozzáférhetősége tekintetében kompenzálják a polgárok közötti földrajzi különbségeket;

A Bizottság felkérést kap, hogy:

- a) európai szinten gyűjtse össze és terjessze a legjobb gyakorlatokat, és hozzon létre az információcserét szolgáló eszközöket;

2. Helyi és regionális szinten a kulturális és kreatív ágazatok, különösen a kkv-k erőteljesebb fejlődéséhez szükséges kedvező környezet kialakításának ösztönzése

A tagállamok és a Bizottság felkérést kapnak, hogy:

- a) hatékonyabban használják ki a kohéziós politika és más releváns finanszírozási programok eszközeit annak érdekében, hogy a legjobb támogatást nyújthassák a kulturális és kreatív ágazatok számára, többek között a finanszírozási lehetőségekkel kapcsolatos információkhoz való hozzáférés megkönnyítésével és tanácsadói szolgáltatásokkal;
- b) helyi és regionális szinten támogassák inkubátorok létrehozását a kulturális és kreatív ágazatokban, ezáltal elősegítve a vállalkozóvá válást;
- c) tárják fel annak módjait, hogy miként lehetne új üzleti modellek elterjedését előmozdítani, valamint hogy milyen módon lehetne megszilárdítani a kreatív klasztereket és az üzleti kutatóközpontokat, kiaknázva az információs és kommunikációs technológiák (ikt-k) alkalmazása és használata kínálta lehetőségeket;
- d) támogassák és erősítsék meg a kulturális és kreatív ágazatokban működő kkv-k hozzáférést a digitális és fizikai

terjesztési csatornákhöz olyan politikák révén, amelyek ösztönzik az alkotások lehető legszélesebb körben való terjesztését és forgalmazását, biztosítva az alkotói tevékenységben részt vevők méltányos javadalmazását;

A tagállamok felkérést kapnak, hogy:

- a) támogassák a kulturális és kreatív ágazatokban működő kkv-k számára kedvező szabályozási környezetet, és találjanak innovatív módokat az állami és a magánfinanszírozáshoz való hozzáféréshez;
- b) mozdítsák elő a megfelelőbb kommunikációt a kulturális és kreatív ágazatok és a pénzügyi szolgáltatások között azért, hogy ösztönzik a kulturális ágazaton belül tevékenykedő társaságok, munkáltatók és munkavállalók számára szervezett, az üzleti irányítással, a kutatással és az innovációval kapcsolatos, valamint a pénzügyi és tájékoztató jellegű képzéseket;

A Bizottság felkérést kap, hogy:

- a) a kulcsfontosságú kezdeményezések, releváns stratégiák és európai uniós programok keretében fordítson nagyobb figyelmet a kulturális és a kreatív ágazatokra;

3. A kultúra hozzájárulásának erősítése a fenntartható turizmushoz

A tagállamok és a Bizottság felkérést kapnak, hogy:

- a) a fenntartható turizmus kulcsfontosságú elemeként ösztönözzék a kulturális turizmus fejlesztését, és fordítsanak kellő figyelmet a környezetvédelemre, a kulturális örökség megőrzésére, a tájvédelemre, valamint az életminőség megővására;

A tagállamok felkérést kapnak, hogy:

- a) mozdítsák elő a régióra jellemző források revitalizációját, különös figyelmet fordítva a (tárgyi és szellemi) kulturális örökségre, a kulturális kifejezőmódokra és kapcsolódó tevékenységekre;
- b) ösztönözzék a régió sajátosságait figyelembe vevő és tiszteltben tartó, valamint a régió imázsát előmozdító, kulturális tevékenységeket, lehetővé téve egyúttal a helyi lakosság szerepvállalását és részvételét;
- c) abból a célból, hogy ösztönözzék a felelős hozzáállást a turisták és a turisztikai szolgáltatók körében, a környezeti nevelés keretében fokozottan tudatosítsák a kulturális és természeti örökség megővésének szükségességét;

4. A kreativitás ösztönzése az oktatás és képzés területén új készségek kifejlesztése, a humántőke erősítése és a társadalmi kohézió elősegítése céljából

A tagállamok és a Bizottság felkérést kapnak, hogy:

- a) az oktatási intézmények, a kutatóközpontok, a kulturális szereplők és a vállalkozások közötti hálózatok révén ösztönözzék a kreativitást és az innovációt az oktatási és az üzleti ágazatban;
- b) helyi és regionális szinten erősítsék meg a kultúra, az oktatás és az üzleti ágazatok közötti kapcsolatokat, hogy ezáltal elősegítsék a fiatalok és a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek munkaerő-piaci integrációját, és felruházzák őket a változó társadalmi-gazdasági környezetben szükséges kommunikációs és vállalkozói készségekkel;

A tagállamok felkérést kapnak, hogy:

- a) az érintett helyi és regionális hatóságokkal együtt mérjék fel az egyes régiók potenciális készségigényeit, és határozzák meg, hogy a kultúra milyen módon tud hozzájárulni a helyi humántőke fejlesztését célzó szakpolitikákhoz;
- b) az egész életen át tartó tanulás fontos elemeként mozdítsák elő a kulturális és a művészeti nevelést;

A Bizottság felkérést kap, hogy:

- a) térképezze fel a digitális váltásból, a demográfiai változásokból és a változó gazdasági körülményekből eredeztethető új kihívások összefüggésében a kulturális és kreatív ágazatban szükségessé váló készségeket és igényeket;
- b) mozgósítsa a kulturális és kreatív ágazatban tevékenykedő szakemberek tanulási célú mobilitásának – többek között a fiatal vállalkozók mobilitásának – támogatására szolgáló meglévő eszközöket, és ösztönözze a tanulás új formáit

(pl. az egymástól való tanulásra irányuló, határokon átnyúló kezdeményezéseket);

5. A határokon átnyúló, a transznacionális és a régiók közötti kulturális együttműködés megerősítése

A tagállamok és a Bizottság felkérést kapnak, hogy:

- a) segítsék elő a kulturális együttműködést és a kulturális szereplők mobilitását Európa különböző régiói között;
- b) támogassák az olyan, határokon átnyúló és régiók közötti kulturális projektek és tevékenységek fejlesztését, melyek hangsúlyozzák egy adott terület helyi sajátosságait, és törek-szenek az ott élő polgárok bevonására;

A tagállamok felkérést kapnak, hogy:

- a) ösztönözzék a kohéziós politika eszközeinek felhasználását a határokon átnyúló, a transznacionális és a régiók közötti együttműködés megerősítésére;

A Bizottság felkérést kap, hogy:

- a) folytassa a kulturális kezdeményezések támogatását a kohéziós politika eszközein belül, amelyek katalizátorként működnek a bevált gyakorlatok, cserék, valamint az innovációs laboratóriumok terén;
- b) az érintett felek széles körében terjessze az idevágó tanulmányokat és példákat a bevált gyakorlatokra;

FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

a helyi és a regionális fejlesztésre irányuló jelenlegi és jövőbeli szakpolitikák kidolgozása és megvalósítása során, valamint az európai kohéziós politika hatásköreikkel összhangban történő végrehajtásakor vegyék figyelembe ezeket a prioritásokat.

MELLÉKLET

E következtetések elfogadásakor a Tanács különösen az alábbiakra emlékeztet:

- Az UNESCO 2005. október 20-i egyezménye a kulturális kifejezések sokszínűségének védelméről és előmozdításáról.
- A Tanács 2006. július 11-i 1083/2006/EK rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről.
- A Tanács 2007. május 24-i következtetései a kulturális és a kreatív ágazatoknak a lisszaboni célkitűzések eléréséhez való hozzájárulásáról.
- A Bizottság 2007. október 19-i közleménye a fenntartható és versenyképes európai idegenforgalom menetrendjéről.
- A Tanács 2007. november 16-i állásfoglalása az európai kulturális menetrendről.
- Az Európai Tanács 2008. március 13–14-i ülésének elnökségi következtetései, amelyek elismerték, hogy a jövőbeli növekedésnek kulcsfontosságú tényezője az európai polgárokból rejlő, az európai kultúrán és tudományos kiválóságon alapuló innovációs potenciál és kreativitás teljes kibontakoztatása (7652/08).
- A Tanács 2008. május 22-i következtetései az interkulturális kompetenciákról.
- A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a 2008–2010. évre szóló kulturális munkatervről.
- A Tanács 2009. május 12-i következtetései a kultúráról mint a kreativitás és az innováció ösztönzőjéről.
- Európa 2020 – Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája (2010. március 3.).
- A Bizottság 2010. április 27-i zöld könyve az alkotó jellegű iparágakban rejlő lehetőségek felszabadításáról.

Tanulmányok:

- Az EK-Szerződés 151. cikke (4) bekezdésének alkalmazása: A strukturális alapok felhasználása a kultúra területén az 1994–1999-es időszakban (6929/04).
 - A kulturális gazdaság Európában. A KEA European Affairs kiadványa (2006. november 13.).
 - A kultúrának a kreativitásra kifejtett hatásai. A KEA European Affairs kiadványa (2009. június).
 - A kultúra hozzájárulása a helyi és a regionális gazdasági fejlődéshez az európai regionális politika keretében (2010. április).
-